





# Lyhyt versio Suomen puheenjohtajuuskauden ohjelmasta 2007

Mahdollisuuksien Pohjoismaat – lähellä sinua

## **Lyhyt versio Suomen puheenjohtajuuskauden ohjelmasta 2007**

Mahdollisuuksien Pohjoismaat - lähellä sinua

ANP 2006:770

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2006

ISBN 92-893-1406-0

Muita julkaisuja on osoitteessa [www.norden.org/publikationer](http://www.norden.org/publikationer)

### **Nordisk Ministerråd**

Store Strandstræde 18  
DK-1255 København K  
Puh. (+45) 3396 0200  
Faksi (+45) 3396 0202

### **Nordisk Råd**

Store Strandstræde 18  
DK-1255 København K  
Puh. (+45) 3396 0400  
Faksi (+45) 3311 1870

**[www.norden.org](http://www.norden.org)**

## **Pohjoismainen yhteistyö**

*Pohjoismainen yhteistyö* on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön perustana on maantieteellinen, historiallinen ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus, ja sen piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä itsehallintoalueet Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

*Pohjoismaista yhteistyötä* tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

*Pohjoismainen yhteistyö* pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

# Sisällys

|                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Esipuhe .....                                                                      | 7  |
| Suomen pohjoismaisen puheenjohtajuuden lähtökohdat ja tavoitteet vuonna 2007 ..... | 9  |
| Pohjolan integraatio ja monimuotoisuus.....                                        | 10 |
| Kansalaisvaikuttamisen mahdollisuus .....                                          | 11 |
| Suomen puheenjohtajakauden tavoitteista .....                                      | 11 |
| Tutkimus, innovaatiot ja hyvinvointi.....                                          | 12 |
| EU ja pohjoinen ulottuvuus .....                                                   | 13 |
| Ihmisläheisyyttä ja liikkuvuutta.....                                              | 14 |
| Pohjoismainen brändi ja yhteistyön jäntevöittäminen .....                          | 15 |



# Esipuhe

Suomen puheenjohtajakaudella Pohjoismaiden ministerineuvostossa vuonna 2007 vahvistetaan Pohjolan mahdollisuuksia vastata globalisaation haasteisiin. Samalla pyritään lisäämään ihmisten luottamusta pohjoismaisen kansalaisyhteiskunnan toimivuutta ja ns. pohjoismaista mallia kohtaan.

Pohjoismaiden ministerineuvosto tukee vuonna 2007 edelleen Pohjolan kilpailukykyä ja korostaa hyvinvoinnin kehittämisen merkitystä. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään tutkimusyhteistyöhön ja innovaatioihin Pohjolan elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistajina.

Suomi nostaa puheenjohtajakaudellaan esille keskeiset hyvinvointite-  
kijät kuten koulutus-, kulttuuri- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut ja tukee ministerineuvoston puitteissa niiden kehittämistä. Pohjoismaiden tasa-  
arvotavoitteita pidetään yllä niin Pohjolassa kuin muuallakin. Suomi ha-  
luu kehittää Pohjoismaiden erityispiirteistä brändiä ja edistää tämän  
brändin näkyvyyttä maailmalla.

Pohjoisen ulottuvuuden politiikan puitteissa ja uuden kehysasiakirjan  
pohjalta kiinnitetään huomiota ympäristö- sekä sosiaali- ja terveysalan  
haasteisiin. Suomen puheenjohtajakaudella Pohjoismaiden ministerineu-  
vostossa kiinnitetään erityistä huomiota Itämeren tilaan ja Itämeren kos-  
kevan tutkimusyhteistyön tiivistämiseen sekä vahvistetaan erityisesti  
merenkulun turvallisuuteen liittyviä hankkeita.

Suomen puheenjohtajakaudella kehitetään ja vahvistetaan pohjois-  
maista energiapolitiikkaa kansainvälisen energiapolitiikan nopeiden muu-  
tosten ja EU:n asettamien tavoitteiden puitteissa. Samalla osallistutaan  
Pohjolan monitahoisen viitekehyksen puitteissa kansainväliseen ilmasto-  
keskusteluun ottaen huomioon energiayhteistyön käytännön, ilmastopoli-  
tiikan energiasektorille tuomat rajoitteet ja lainsäädännölliset haasteet.

Suomi aloittaa puheenjohtajakaudellaan keskustelut ministerineuvos-  
ton ja sen alaisten instituutioiden yhteistyön kehittämisestä Baltian mai-  
den kanssa.

Keskeistä Suomen puheenjohtajuusohjelmassa on myös jatkaa rajaes-  
teiden poistamiseen tähtäävää prosessia sekä edistää Pohjoismaiden kan-  
salaisten liikkuvuutta. Erityisen huomion kohteena ovat nuoret ja opiske-  
lijat. Lapsi- ja nuorisönäkökulma integroidaan ministerineuvoston toimin-  
taan horisontaalisesti uuden lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategian  
mukaisesti. Tarkoituksena on kehittää mm. pohjoismaista nuorisotiedo-  
tusta.

Suomi tehostaa pohjoismaista yhteistyötä ja pyrkii lisäämään sen nä-  
kyvyyttä omassa maassaan ja muualla Pohjolassa. Lisäksi Suomi haluaa  
parantaa Pohjolan asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja kiinnostusta

Pohjoismaiden ministerineuvostoa kohtaan sekä tuoda yhteistyötä lähemmäksi ihmisiä.

# Suomen pohjoismaisen puheenjohtajuuden lähtökohdat ja tavoitteet vuonna 2007

Pohjoismaat ovat viime vuosina olleet lukuisten kansainvälisten vertailututkimusten kärjessä kilpailukyvyssä, kestävässä kehityksessä, koulutuksessa, varallisuudessa, hyvinvoinnissa ja tasa-arvossa. Pohjoismaat ovat yhteisiltään arvoiltaan sekä yhteiskunnallisilta rakenteiltaan lähellä toisiaan, vakaita, kansanvaltaisia ja avoimia yhteiskuntia, joiden luomasta mallista halutaan ottaa oppia.

Pohjoismainen malli rakentuu pitkälti perinteelle, jossa vallitsevat vahva oikeusvaltioperiaate, kansanliikkeiden ja kansalaisjärjestöjen aktiivisuus, sananvapaus, tasa-arvo, yhteisvastuullisuus ja luonnonläheisyys. Yhdessä ahkeruuden ja yritteliäisyyden kanssa nämä elementit ovat luoneet yhteisön, joka vahvistaa tuottavuutta ja turvallisuutta sekä tasapainottaa yksilön ja yhteiskunnan välistä suhdetta.

Pohjoismaat pyrkivät perinteidensä ja hallintorakenteidensa puitteissa vastaamaan globalisaation haasteisiin parhaimman kykynsä mukaisesti. Mitä paremmin haasteisiin vastataan, sitä houkuttelevammaksi ja vetovoimaisemmaksi koko Pohjola muotoutuu.

Pohjoismaiden mukautumiskyky, hyvinvointituotanto, yhteistyö ja turvallisuus ovat valttikortteja maailmanlaajuisessa kilpailussa. Pohjoismaiden yhteistyö lisääntyy myös muissa kuin niitä itseään koskevissa kysymyksissä. Pohjola globalisoituu. Pohjoismaat vaikuttavat maailmaan ja muuttuvat itse globalisaation myötä.

Pohjoismaat ovat antaneet paljon Euroopalle ja Euroopan unionille. Suomen, Ruotsin ja Tanskan EU-jäsenyys sekä Norjan ja Islannin ETA-jäsenyys ovat merkinneet sitä, että kyseisten maiden omista asioista ja maiden välisistä asioista yhä suurempi osa käsitellään eurooppalaisissa yhteyksissä. Lisäksi Pohjoismaat tuovat lisäarvoa myös Euroopan neuvoston toimintaan. Pohjola eurooppalaistuu, mutta myös Eurooppa on pohjoismaalaistunut.

Pohjoismaisuuteen kuuluu olennaisena osana pohjoisuus. Tähän maantieteelliseen tosiasiaan perustuu myös eurooppalainen pohjoisuus, transatlanttisuus ja idän ulottuminen pohjoisille rajoillemme. Pohjoisen ulottuvuuden käsite tuo konkreettisella tavalla esille sen, mikä on koko Euroopan kannalta olennaista ja tärkeää sekä pohjoisessa että idässä.

Samalla kun pohjoisen ulottuvuuden politiikka vahvistuu, Pohjois-Euroopassa toimivien alueneuvostojen yhteistyö tiivistyy ja työnjako

kehittyy. Kaikki Pohjoismaat rakentavat osaltaan vakautta ja turvallisuutta esimerkiksi Itämeren valtioiden neuvostossa (CBSS), Barentsin euroarktisessa neuvostossa (BEAC), Arktisessa neuvostossa (AC) sekä muissa yhteyksissä.

## Pohjolan integraatio ja monimuotoisuus

Pohjolan integraatio on rikkaus, joka hyödyttää koko Eurooppaa. Pohjoismaiden välinen yhteistyö ja integroituminen olivat menestystarina yhteisten työmarkkinoiden, vastavuoroisen sosiaaliturvan ja passiunionin myötä jo ennen eurooppalaisen integraatiokehityksen vauhtiin pääsyä.

Viimeaikainen pohjoismainen integroituminen elinkeinoelämän piirissä, rahoituselämässä niin pankki-, sijoitus- kuin vakuutustoiminnassakin, tele-, rakennus-, media- ja vähittäismyyntialoilla, metsäteollisuudessa ja monessa muussa on esimerkki mukautumiskyvystä. Pohjoismaat muodostavat varsin ihanteellisen kotimarkkina-alueen Euroopassa.

Tutkimusyhteistyöllä ja innovaatioilla lisätään Pohjoismaiden veto-voimaisuutta ja jäljellä olevien rajaesteiden poistamisella vahvistetaan Pohjoismaiden sisämarkkinoita, jotka hyödyttävät koko Eurooppaa. Pohjola panostaa osaltaan Euroopan kilpailukykyyn vahvistamiseen ja työn tuottavuuden parantamiseen.

Pohjoismaissa on kuitenkin edelleen huolehdittava suurten globaalisten haasteiden edessä elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden toimintaedellytyksistä ja turvattava samalla ihmisten kannalta tärkeä hyvinvointi sekä koulutus-, sosiaali- ja terveyspalvelut. Toimivat rakenteet auttavat selviytymään erilaisista uhkista paremmin ja turvaavat yhteiskunnan toiminnot myös kriisitilanteissa.

Pohjolan kaikkien asukkaiden hyvinvointi ja turvallisuus vahvistuvat edelleen suvaitsevalla, kaikkia väestö-, kulttuuri- ja uskontoryhmiä arvostavalla ja kunnioittavalla tavalla. Pohjoismaisuuteen kuuluvat omakeimainen kulttuuri ja suvaitsevuus, jotka vahvistavat kansanvaltaa, ilmaisunvapautta, tasa-arvoa ja yhteisvastuullisuutta. Pohjola haluaa säilyä avoimena ja hyvinvoivana yhteisönä tulevaisuudessakin.

Pohjolan asukkaat ovat historian kuluessa eläneet luonnon kanssa sopuisuudessa ja nauttineet luonnon tarjoamasta rikkaudesta ja monimuotoisuudesta. Maailmanlaajuinen ilmastonmuutos huolestuttaa, mutta myös aktivoi Pohjoismaiden kansalaisia erityisen paljon. He ovat myös kuluttajana valmiita toimimaan ympäristöongelmien lieventämiseksi omassa lähiympäristössään, Pohjolassa ja maailmassa.

Maailmanlaajuisesti ja Euroopassakin Pohjola nähdään usein yhtenäisenä alueena, joka tunnetaan mm. kattavasta, toimivan hyvinvointijärjestelmän takaavasta julkisesta sektoristaan ja sen myötä varsin korkeasta verotuksestaan. Pohjolan asukkaat näkevät kuitenkin yhdenmukaisuuden ohella Pohjoismaiden välillä vallitsevat valtiolliset, kulttuuriset, kielelli-

set ja luonnontieteelliset erot – Pohjolan monimuotoisuuden – ja haluavat toimia myös sen pohjalta. Pohjoismaista yhteistyötä tehdään alueen asukkaiden eroja ja kulttuureja kunnioittaen, mutta myös yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistaen.

## Kansalaisvaikuttamisen mahdollisuus

Pohjoismaille on tunnusomaista, että kansalaisten etäisyys valtaan ja valtakäyttäjiin on kansainvälisesti verrattuna lyhyt. Etäisyyttä voidaan kuitenkin edelleen lyhentää sekä avoimuutta edistää, ja siinä työssä hallitustenvälisestä yhteistyöstä vastaava Pohjoismaiden ministerineuvosto (PMN) voi osaltaan tehdä paljon.

Suomi aikoo puheenjohtajakaudellaan Pohjoismaiden ministerineuvostossa vahvistaa kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia. Pohjoismaiden ministerineuvoston uusi rakenne ja Pohjoismaiden uudistumiseen pyrkivä asenne terävöittävät entisestään pohjoismaista lisäarvoa tuottavaa toimintaa eri tasoilla.

Kansalaisvaikuttamisen osalta Suomen puheenjohtajakauden aikana tavoitteet ulottuvat yli perinteisen järjestötoiminnan. Tavoitteena on tiedotusta tehostamalla ja uusia keinoja kehittämällä parantaa Pohjoismaiden ja pohjoismaisuuden tunnettavuutta. Kun kansalaiset tietävät enemmän mm. ministerineuvoston toiminnoista ja ymmärtävät paremmin niitä, myös heidän vaikutusmahdollisuutensa paranevat.

Pohjoismaisen yhteistyön on oltava selvästi kannattavampaa kuin jäsenvaltioiden toiminta erikseen. Yhteistyöstä saatava lisäarvo edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden poliittista tahtoa ja kansalaisten tukea sekä entistä tiiviimpää vuorovaikutusta ministerineuvoston ja sen instituutioiden sekä Pohjoismaiden neuvoston (PN) kanssa.

## Suomen puheenjohtajakauden tavoitteista

Koska Suomen EU-puheenjohtajuus ajoittuu vuoden 2006 toiselle puoliskolle, Suomen puheenjohtajuus Pohjoismaiden ministerineuvostossa siirrettiin vuodelle 2007. Puheenjohtajuusohjelmassa otetaan huomioon Suomen samanaikainen puheenjohtajuus Barentsin euroarktisessa neuvostossa sekä arktinen yhteistyö erityisesti kansainvälisen polaarivuoden 2007–2008 merkeissä. Myös muiden Pohjois-Euroopassa toimivien organisaatioiden kuten Itämeren valtioiden neuvoston työ ja tavoitteet pyritään ottamaan huomioon.

Suomi tukee pohjoismaisen yhteistyön jatkuvuutta ja rakentaa puheenjohtajuusohjelmansa osaksi aikaisempien vuosien puheenjohtajuusohjelmia. Ohjelmaan sisältyvät poikkihallinnolliset teemat kuten kestävä kehitys, tutkimus, innovaatiot, lähialueyhteistyö, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus,

lapset ja nuoret sekä pohjoismaisia kieliä ja niiden asemaa koskevat kysymykset. Pääasiallisesti ohjelma on sektorikohtainen. Ohjelmassa otetaan huomioon Pohjoismaiden ministerineuvoston yleiset painopisteet ja strategiset linjaukset.

## Tutkimus, innovaatiot ja hyvinvointi

Suomen puheenjohtajuusohjelmassa heijastuu eri tavoin ja sektoreittain globalisaation myötä kiihtyvän kansainvälisen kilpailun haasteet ja tarve vastata niihin pohjoismaisen hyvinvointivaltion peruseriaatteita kunnioittavalla tavalla. Kilpailukyvyn vahvistamiseksi ohjelmassa korostetaan tutkimuksen, innovaatioiden ja osaamisanostusten merkitystä sekä niiden kytkeä ja lisäarvoa elinkeinoelämän yritystoimintaan, kulttuuriin ja muille yhteiskunnan aloille.

Suomi pitää pohjoismaista tutkimus- ja innovaatiotoimintaa tärkeänä ja tukee pohjoismaista tutkimusta ja innovaatioita edistävien laitosten NordForskin ja NICen asemaa. Suomi haluaa myös tukea alueellista innovaatiotoimintaa lisäämällä tietojen- ja kokemustenvaihtoa eri Pohjoismaissa kehitetyistä hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista.

Samalla Suomi korostaa tiivistyvän korkeakouluyhteistyön merkitystä ja aikoo puheenjohtajakaudellaan kiinnittää erityistä huomiota liikkuvuutta lisääviin ja ylläpitäviin hankkeisiin kuten pohjoismaisen nuorisotiedotuksen kehittämiseen, Nordplus-liikkuvuusohjelmiin sekä alkaviin yhteispohjoismaisiin maisteriohjelmiin.

Pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioyhteistyön osalta tuetaan ja vahvistetaan mm. merenkulun turvallisuutta ja sitä kautta erityisesti Itämeren suojelua, mutta myös Itämeren merkitystä alueen kasvua hyödyttävänä kansainvälisen kaupankäynnin väylänä. Tähän tarjoaa konkreettisen mahdollisuuden esimerkiksi EU:n 7. tutkimuksen puiteohjelmaa varten valmistettava Itämeren maiden yhteinen tutkimusohjelma BONUS-169.

Suomi edistää puheenjohtajakaudellaan pohjoismaista taidetta ja muotoilua ja pyrkii niiden ja muiden alojen kuten tutkimuksen, teollisuuden ja yritystoiminnan kautta laajentamaan yhteistyötä niin Pohjolassa kuin muuallakin.

Kilpailukykyä edistetään kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on aloittaa keskustelut Pohjolan kestävän kehityksen strategiasta ja pyrkiä kansalaisten kannalta entistä luettavampaan ja selkeämpään asiakirjaan pohjoismaista lisäarvoa korostaen.

Pohjoismaisesta kilpailukyvystä ja taloudellisesta kasvusta huolehtiminen tukee työllisyyden ylläpitämistä ja vahvistaa hyvinvointivaltiota. Pohjoismaisen hyvinvointivaltion lähtökohtana tulee olla se, että huomiota kiinnitetään kaikkiin väestöryhmiin, mutta erityisesti niihin, jotka eri syistä ovat vaarassa syrjäytyä lähes peruuttamattomasti.

Suomi haluaa kiinnittää huomiota myös Pohjolan ikääntyvän väestön aktiivisuuden ja toimintakyvyn kohentamiseen. Pohjoismaiden valmistautuminen väestön ikääntymiseen vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Tavoitteena on säilyttää Pohjola ja sen eri alueet hyvinvoivana ja dynaamisena elinympäristönä demografisista muutoksista huolimatta.

## EU ja pohjoinen ulottuvuus

Pohjoismaiden välinen neuvonpito ja monenväliset hankkeet kytkeytyvät entistä enemmän eurooppalaisiin yhteistyöpuitteisiin. Pohjoismaat eivät kuitenkaan tavoittele kiinteää blokkia Euroopan unionissa eivätkä sellaista Euroopan yhteistyörakenteissa muodosta. Sen sijaan Pohjoismaat ovat usein edelläkävijöitä ja vahvistavat esimerkillään mm. Lissabonin prosessia sekä kestävään kehitykseen, tasa-arvoon ja tutkimusyhteistyöhön liittyviä eurooppalaisia hankkeita.

Suomi lähentää puheenjohtajakaudellaan Pohjoismaiden ministerineuvoston linjauksia entistä enemmän Euroopan unionin tavoitteiden suuntaan. Suomi pitää luonnollisena sitä, että Pohjoismaiden ministerineuvostossa näkyvät eurooppalaisessa päiväjärjestyksessä olevat kysymykset. EU- ja ETA-kysymyksissä, sekä päätösten että niiden toimeenpanon osalta, Suomi korostaa Pohjoismaiden kesken tietoista ja ennakoivaa yhteistyötä.

Pohjoisen ulottuvuuden politiikka on vahvistumassa Euroopan unionin, Venäjän, Norjan ja Islannin yhteiseksi politiikaksi. Suomi vauhdittaa ministerineuvoston Venäjä- ja Baltia-ohjelmien puitteissa kansalaisten ja viranomaisten yhteistyötä lähialueillamme yhteistyössä Venäjällä ja Baltian maissa toimivien pohjoismaisten toimistojen ja toimipisteiden kanssa.

Puheenjohtajakaudellaan Suomi kiinnittää huomiota erityisesti pohjoiseen ulottuvuuteen liittyviin ympäristökysymyksiin, sosiaali- ja terveysalan haasteisiin sekä energianäkökohtiin. Suomi pyrkii myös pohjoismaisella tasolla tukemaan pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkatavoitteita.

Suomi haluaa luoda luontevan yhteyden Suomen EU-puheenjohtajuuden ja Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuden välille ja lähteä toteuttamaan pitkäjännitteistä pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa sitä koskevan uuden kehysasiakirjan pohjalta.

Ympäristökumppanuuden puitteissa huomiota kiinnitetään ympäristö- ja ydinturvakysymyksiin. Suurten hankkeiden lisäksi pyritään edistämään myös pieniä ja keskisuuria kunnallisia ympäristö- ja energiatehokkuushankkeita.

Pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveyskumppanuuden merkeissä pyritään tarttuvien tautien ja elintapatautiin torjuntaan sekä sosiaalisten ongelmien vähentämiseen lähialueilla.

Suomen puheenjohtajakaudella Pohjoismaiden ministerineuvostossa järjestetään useita pohjoisen ulottuvuuden tapahtumia, joissa pyritään

suurten linjausten ja projektien ohella hahmottamaan pieniä ja keskisuuria hankkeita ja löytämään pohjoismaisittain koko Pohjois-Eurooppaa ja Itämeren aluetta hyödyttävää lisäarvoa.

Suomi pyrkii puheenjohtajakaudellaan tiivistämään ministerineuvoston ja pohjoismaisten rahoituslaitosten kuten Pohjoismaiden investointipankin (NIB), Pohjoismaisen projektivientirahaston (NOPEF) ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön (NEFCO) yhteistyötä pohjoisen ulottuvuuden hankkeissa.

## Ihmisläheisyyttä ja liikkuvuutta

Vuonna 2007 Suomen puheenjohtajakaudella käynnistyy ministerineuvoston aiempaa joustavampi, avoimempi ja sisällön tukemiseen tähtäävä temaattisiin hankkeisiin ja ohjelmiin rakentuva uusimuotoinen pohjoismainen kulttuuriyhteistyö.

Kulttuuriyhteistyö on pohjoismaisen yhteistyön ydinaluetta, joka vahvistaa pohjoismaisuutta kussakin jäsenmaassa. Suomi pyrkii puheenjohtajakaudellaan tukemaan kulttuuriyhteistyötä erityisesti kansalaisten kiinnostusta ylläpitäen ja suoraa osallistumista lisäten sekä vahvistaen kulttuurista kanssakäymistä koko pohjoisella alueella.

Suomen puheenjohtajakauden tasa-arvopoliittiset painotukset pohjautuvat ”Pohjoismainen tasa-arvoyhteistyö 2006–2010” -ohjelmaan korostaen sukupuoleen ja valtaan sekä sukupuoleen ja nuoriin liittyviä teemoja.

Suomi painottaa puheenjohtajuusohjelmassaan rajaesteiden poistamista erityisesti sosiaali- ja terveys- sekä elinkeinosektorilla sekä työn ja opiskelun merkeissä tapahtuvan liikkuvuuden sujuvuutta. Suomen kaudella kiinnitetään huomiota palveluiden saatavuuteen pohjoismaisilla kielillä sekä pyritään helpottamaan monimutkaisia vero- ja sosiaaliturvajärjestelmiä.

Hallinnon kehittämisessä Suomi pitää tärkeänä Pohjoismaiden virkamiesten kokemustenvaihtoa tilanteessa, jossa vanhempi pohjoismaista yhteistyötä pitkään harrastanut virkamiespolvi alkaa eläköityä ja jossa nuoremman polven on nouseva pohjoismaisittain näkyvämmiin esiin.

Suomen puheenjohtajakaudella kiinnitetään myös huomiota pohjoismaisen virkamiesvaihdon kehittämiseen. Pohjoismainen ystävyyskunta- ja rajaseutuyhteistyö ovat konkreettisia ja paikallistason toimijoita lähellä olevia yhteistyön muotoja. Suomi haluaa tukea kyseisten yhteistyömuotojen toimintaedellytyksiä ja vahvistaa erityisesti niiden roolia rajaesteiden murtamisessa.

Suomi haluaa puheenjohtajakaudellaan tarkastella ja tarpeen vaatiessa edelleen kehittää pohjoismaista nuorisotiedotusta sekä tukea suunnitteilla olevaa sosiaaliportaalia.

## Pohjoismainen brändi ja yhteistyön järkevöittäminen

Suomi edistää puheenjohtajakaudellaan pohjoismaisia arvoja laajemmissa yhteyksissä ja panostaa pohjoismaisten erityispiirteiden ”brändiittämiseen”.

Maailmalla Pohjoismaita kohtaan kasvava kiinnostus vahvistaa alueen houkuttelevuutta, mutta toisaalta hyödyttää muita yhteistyötään kehittäviä alueita (mm. Länsi-Balkanilla) niiden pyrkimyksissä saada aikaan tuottavuutta ja hyvinvointia omalla maaperällä. Alueiden välisen yhteistyön kautta voidaan myös vahvistaa kulttuurien ja uskontojen välistä vuorovaikutusta ja tukea monikulttuurista ja yhdenvertaista Pohjolaa.

Suhteellisen pienet tuloerot, kattava sosiaaliturva, tasavertaiset koulutusmahdollisuudet, pienten lasten vanhempien työssäkäynnin mahdollistava päivähoitojärjestelmä sekä mm. lasten kotihoidon mahdollistava työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen ovat keskeisiä asioita pohjoismaisessa brändissä. Näiden säilyttäminen ja kehittäminen globalisaatiopaineissa on pohjoismaisen yhteistyön haaste, joka edellyttää tutkimustietoa.

Puheenjohtajakaudellaan Suomi kiinnittää erityishuomiota väestön terveyteen, terveysvaikutteisiin ja turvallisiin elintarvikkeisiin tähtäävään tutkimukseen ja innovointiin sekä pohjoismaisen terveellisen ruoan tunnetuksi tekemiseen erityisesti lähialueilla. Kansanterveystyössä huomiota kiinnitetään mm. liikalihavuuteen. Suomi haluaa lisätä Pohjoismaiden tietoisuutta rajallisten luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja samalla ympäristön tilan merkityksestä kansanterveydelle.

Suomi hyödyntää ministerineuvostossa erityisesti NordForskin huippututkimusohjelmaa ”Elintarvikkeet, ravitsemus ja terveys”.

Suomi pyrkii sopeuttamaan pohjoismaisen yhteistyön uusia rakenteita eri sektoreilla käytäntöön. Virkamieskomiteoiden työskentelyä järkevöitetään yhdessä ministerineuvoston sihteeristön kanssa siten, että luodaan edellytykset aktiiviseen vuorovaikutukseen sekä tehokkaampaan päätöksentekoon ja päätösten toimeenpanoon.

Kaikki pohjoismaiset kielet ovat pohjoismaisen yhteistyön väline, mutta erityisesti osa kulttuuriperintöömme ja kulttuureitamme. Suomelle ruotsin kieli on yksi tärkeä avain pohjoismaiseen yhteistyöhön. Pohjoismaiden kielisopimus täyttää 20 vuotta 1.3.2007 tarjoten mahdollisuuden arvioida pohjoismaisten kielten asemaa ja tulevaisuutta sekä tukea keskinäistä kielenymmärrystä Pohjoismaissa.

Suomi pitää tärkeänä, että pohjoismaisen yhteistyön tehokkuutta lisätään myös tietotekniikan paremman hyödyntämisen kautta pohjoismaista kielisopimusta ja sen tasavertaisuuteen pyrkivää henkeä kunnioittaen.

Hyviä kielikäytäntöjä kokoustoiminnassa sekä asiakirjojen tuottamisessa pyritään vahvistamaan. Erityishuomiota kiinnitetään [www.norden.org](http://www.norden.org) -sivuston kehittämiseen ja Haloo Pohjola -sivuston kielellisen tason ylläpitämiseen.